

Transparentnost Srbija
Transparency Serbia

Transparentnost Srbija

pregled aktivnosti

jun 2025. godine

Bilten broj 6/2025

Sadržaj:

Aktivnosti	2
Pod lupom	3
Tajna „mere upozorenja“	3
Konferencije	6
Alarm izveštaj: Zarobljena država, represija i selektivna borba protiv korupcije	6
Unapređenje profesionalnog upravljanja u lokalnim javnim preduzećima	8
Saopštenja	9
Zaječar i Kosjerić – kampanja i zloupotrebe bez kontrole	9
Inicijative i analize	11
Loš predlog za nabavke medijskih usluga	11
Mediji	12
Šuma i u njoj ćup	12

Aktivnosti

U junu smo predstavili nalaze istraživanja o lokalnim javnim preduzećima. Održali smo prezentacije i radionice za novinare u Novom Sadu i Nišu, a završnu konferenciju 5. juna u Beogradu. Detaljnije u poglavlju „Konferencije“.

Intenzivno radimo na našem redovnom istraživanju Indeks transparentnosti lokalne samouprave. Takvo istraživanje sprovede i naše kolege iz Transparency International Makedonija. Sa njima smo u junu organizovali online obuku, kao i trodnevni sastanak u Beogradu na kome smo ih praktično obučavali za sprovođenje istraživanja.

Koalicija prEUgovor, čija smo članica, predstavila je novi Alarm izveštaj. Na predavljanju, 3. juna, učestvovala je Miša Bojović iz Transparentnosti Srbija. Bojović je govorila o zloupotrebama javnih resursa i selektivnoj primeni zakona u toku izbornih procesa, ističući primere iz lokalnih sredina poput Kosjerića i Zaječara, kao i o izostanku konkretnih rezultata u sprovođenju najavljene borbe protiv korupcije. Detaljnije u poglavlju „Konferencije“.

Predstavnici Transparentnosti Srbija su 11. juna imali sastanak sa predstavnicima MMF-a, na kojem su ih upoznali sa podacima iz istraživanja TS o korupciji i sa preporukama za unapređenje stanja u oblasti borbe protiv korupcije. Posebna pažnja posvećena je pitanjima transparentnosti pripreme budžeta, načinu ugovaranja javnih nabavki i javno–privatnih partnerstava i upravljanju preduzećima u državnom vlasništvu..

Antikorupcijsko savetovalište TS (ALAC) radilo je i tokom juna. Sve informacije o mogućim slučajevima korupcije građani mogu prijaviti, odnosno dobiti potrebna obaveštenja, na broj 069 1978 158 ili putem mejla ts@transparentnost.org.rs.

U junu smo imali 198 objavljenih vesti o našim aktivnostima ili izjava predstavnika TS.

Na sajt TS, u segmentu „Inicijative i analize“, postavili smo nekoliko novih [analiza](#), kao i zahteva državnim organima i njihovih odgovora. Među njima su i komentari TS i predlozi amandmana na predlog izmena Zakona o javnom informisanju i medijima, uz propratno pismo Skupštini Srbije.

Prenosimo izbor tekstova koje smo objavili u prethodnom mesecu

Pod lupom

Tajna „mere upozorenja“

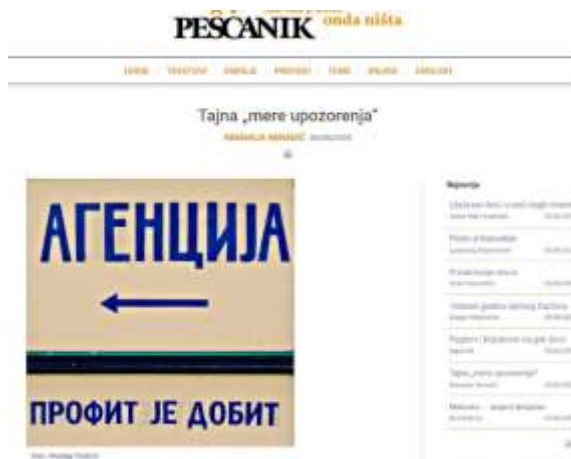
7. juna 2025.

Agencija za sprečavanje korupcije, nadležna da vrši kontrolu finansiranja kampanje i postupanja javnih funkcionera u kampanji do ovog poslednjeg dana pred „izbornu tišinu“ za Zaječar i Kosjerić je utvrdila jednu povredu zakona.

Ili je makar samo ta jedna poznata. Postoji mogućnost da je direktor Agencije izrekao neku meru funkcioneru (npr. Bošku Ničiću, gradonačelniku Zaječara, po prijavi koju je TS [podnela](#) još 28. aprila), ali će ona (možda) biti objavljena tek za nekoliko nedelja ili meseci, kada se završi žalbeni postupak.

Kad je već doneta ta jedna odluka red je da joj posvetimo pažnju – slučaj je zanimljiv na više nivoa, kako za pravnike, tako i za sve druge, posebno u situaciji kada je i u ovoj kampanji Agencija već [odbacila](#) nekoliko prijava.

Ukratko, Agencija je [izrekla](#) meru upozorenja Srpskoj naprednoj stranci i naložila joj da sa FB stranice svog lokalnog odbora obriše video-prilog (trenutno još uvek [vidljiv](#)) od 14. maja, gde predsednik opštine Kosjerić, Žarko Đokić (baš tako potpisan), razgovara sa svojim (stranačkim) predsednikom Vučevićem u stranačkim prostorijama. U rešenju Agencije (videće se kasnije zašto je to bitno), Žarko Đokić je, međutim, predstavljen kao „kandidat za odbornika SO Kosjerić“. Citiran je deo razgovora: „Predsedniče, dobro je stanje. Borimo se. Predaje nema. Radimo danonoćno, tako da se nadam da će sve na kraju biti dobro, ima posla, rade ljudi, mašine su na terenu. Radimo asfaltiranje.“

Na kraju priloga se građani pozivaju da zaokruže na izborima broj 1, odnosno listu „Ne damo Srbiju – Aleksandar Vučić“.

Pored uklanjanja video priloga, Agencija je pozvala stranku da „ubuduće ne postupa suprotno odredbi 23. st. 2. Zakona o finansiranju političkih aktivnosti“ (koja glasi: *Za sprovođenje aktivnosti u okviru izborne kampanje, političkim subjektima je zabranjeno da koriste sredstva budžeta Republike Srbije, budžeta autonomne pokrajine i budžeta jedinice lokalne samouprave, kojima kandidati na izborima i izbornim listama, kao javni funkcioneri, državni službenici, službenici u autonomnoj pokrajini i jedinici lokalne samouprave ili neposredno izabrana lica, raspolazu za potrebe obavljanja svojih službenih dužnosti*).

Ovu odluku od 3.6.2025. je na sajtu Agencije prvi [pronašao](#) novinar V. Jeremić iz Insajdera, narednog dana, i objasnio da je ona doneta po prijavi organizacije Transparentnost Srbija. To, u stvari, nije sasvim tačno – TS je zaista, povodom ovog video priloga [podnela](#) prijavu 21.5.2025.

Međutim, ta prijava uopšte nije bila podneta protiv SNS, već protiv predsednika opštine Kosjerić, a Agencija je tu prijavu [odbacila](#).

Prijava je imala dva elementa. U formalnom delu, prekršaj se sastoji u tome što je predsednik opštine, potpisan upravo u tom svojstvu, pozivao građane da glasaju za njegovu izbornu listu. U drugom delu, a sve na osnovu njegove izjave, iznosi se sumnja da je predsednik opštine učestvovao u planiranju i realizaciji javnih ulaganja sa ciljem da se ti javni resursi na najbolji način iskoriste u kampanji njegove stranke. Agenciji je ukazano da bi na osnovu svojih ovlašćenja trebalo da pribavi informacije o asfaltiranju i drugim javnim radovima u Kosjeriću, kako bi se utvrdilo kada su ti radovi bili planirani, kao i to da bi u slučaju utvrđenih nepravilnosti trebalo da obavesti i druge organe (DRI, budžetska inspekcija, Više javno tužilaštvo).

U „Obaveštenju o ishodu postupanja po prijavi“, Agencija zaključuje da je video-prilog snimljen u stranačkim prostorijama i objavljen na stranačkom FB nalogu, i da to „nisu javni resursi“ (što niko nije ni tvrdio). Agencija takođe konstatuje da je Žarko Đokić u razgovoru nastupao kao „član SNS“, ne osvrćući se na očiglednu kontradikciju sa činjenicom da je potpisan u službenom svojstvu, niti nalazeći za shodno da pokrene postupak protiv njega zbog stvaranja te zabune. Još bitnije, iz „Obaveštenja“ se ne vidi da je uopšte ispitivano da li je predsednik nekako uticao na korišćenje opštinskog budžeta za potrebe predizborne promocije.

U [odgovoru](#) na ovaj dopis (protiv koga nije predviđeno bilo koje pravno sredstvo), ukazali smo na sledeće: „Ako Agencija smatra da je Žarko Đokić kao ‘član stranke’ u razgovoru

informisao predsednika stranke o tome šta stranka u radi u Kosjeriću, to bi značilo da politička stranka sprovodi neke aktivnosti na koje nije ovlašćena (npr. da asfaltira gradske ulice i seoske puteve), pa bi bilo logično da je po službenoj dužnosti pokrenut postupak zbog kršenja drugog zakona iz nadležnosti Agencije (Zakon o finansiranju političkih aktivnosti).“

U stvarnosti, svi znaju da se lokalni putevi ne renoviraju iz stranačkih, već opštinskih, a u ovom slučaju, kao što je TS takođe [utvrdila](#), u velikoj meri i iz republičkog budžeta, odnosno, na račun JP „Putevi Srbije“.

Izrečena mera upozorenja prema stranci je obrazložena time što je „SNS u konkretnom slučaju, snimanjem i objavljivanjem izjave Žarka Đokića, predsednika opštinskog Odbora, u video prilogu predmetne radove, koji su finansirani iz javnih sredstava, koristila u cilju svoje političke promocije“. U odgovoru na izjašnjenje stranačkih punomoćnika, Agencija dodaje da je „politička stranka u cilju svoje promocije u video prilogu koristila radove finansirane iz javnih sredstava na način da se stiče utisak da ih je ona uradila“.

Ovi delovi odluke su, bez obzira na to što je izrečena (samo) „mera upozorenja“ i što ni sama Agencija nije, osim ispunjavanja zakonskog minimuma (objava na sajtu), učinila ništa da je promoviše, značajan presedan. Dugi niz godina, i izbornih kampanja održanih gotovo svake te godine, Agencija je odbacivala prijave u kojima se postignuća finansirana iz budžeta pripisuju vladajućoj stranci. Bilo je u tome daleko drastičnijih primera od ovoga – snimci izgrađenih puteva, spiskovi stranih investitora koji su dovedeni državnim subvencijama, sve uz detaljne podatke o vrednosti investicija.

[Odbacivane](#) su čak i prijave gde su u spotovima korišćeni snimci poseta zvaničnika raznim javnim institucijama, jer „nisu nastali“ tokom izborne kampanje, nije ih „snimala stranka“ već su snimljeni ranije. Sve to je nateralo ODIHR u junu 2024. da nikad eksplicitnije [formuliše](#) preporuke za razdvajanje državnog i partijskog i sprečavanje zloupotrebe javnih resursa u kampanji.

Da li sve ovo znači da je Agencija dala naznake da ipak želi da radi svoj posao ili da je došlo do „sukoba mišljenja“ između njenih sektora koji odlučuju o primeni Zakona o sprečavanju korupcije i Zakona o finansiranju političkih aktivnosti? U ovom trenutku ne znamo, verovatno bi bilo preuranjeno i previše optimistično donositi takve zaključke.

Takođe, činjenica je da su za utvrđivanje zloupotreba javnih resursa za kampanju još „nadležniji“ organi koji se u vezi sa ovom kampanjom ne oglašavaju – javna tužilaštva, makar da kažu da će ispitati ima li kršenja zakona.

Kako god bilo, nasuprot optimističnim očekivanjima koje bi ova odluka možda kod nekog mogla da pobudi, stvarni dometi „mere upozorenja“ su vrlo „vidljive“ već danas, dva dana nakon njenog izricanja. Na istoj FB stranici (SNS Kosjerić), nakon ovog upozorenja objavljene su reklame o državnim subvencijama za [kupovinu](#) traktora, [radovima](#) na putu Kosjerić-Požega i [produbljivanju](#) korita reke Skrapež.

Nemanja Nenadić za Peščanik

Konferencije

Alarm izveštaj: Zarobljena država, represija i selektivna borba protiv korupcije

3. juna 2025.

Koalicija prEUgovor predstavila je svoj do sada najobimniji [Alarm izveštaj](#) o napretku Srbije u implementaciji politika iz Klastera 1, sa fokusom na političke kriterijume i poglavlja 23 i 24. Izveštaj obuhvata period od novembra 2024. do aprila 2025, a u diskusiji su učestvovali Miša Bojović, Predrag Petrović, Rade Đurić, dok je razgovor vodila Jelena Pejić Nikić.

PrEUgovor Alarm izveštaj ukazuje na kontinuirano nazadovanje Srbije u oblastima vladavine prava, slobode medija i borbe protiv korupcije. U fokusu diskusije bilo je pogoršanje stanja političkih prava i sloboda, zloupotreba institucija i javnih resursa, kao i porast represije nad građanima, studentima i novinarima. Učesnici i učesnice su upozorili na sve očiglednije ignorisanje reformskih obaveza i selektivnu primenu zakona, uz poruku da bez stvarne političke volje i međunarodnog pritiska nema napretka u oblasti EU integracija.

„Pad nadstrešnice u Beogradu tragičan je podsetnik da posledice korupcije mogu biti fatalne“, u uvodu je naglasila Jelena Pejić Nikić iz Beogradskog centra za bezbednosnu politiku i urednica Alarm izveštaja, dodajući da je umesto odgovora građanima koji su izašli na ulice, usledila represija. Upozorila je na porast represije nad studentima i aktivistima, kao i na sve češće uloge bezbednosnih organa izvan njihovih zakonskih nadležnosti.

Kampanju za lokalne izbore u Kosjeriću i Zaječaru obeležile zloupotrebe

Studenti i studentkinje koji protestuju već sedam meseci izneli su zahtev da se raspišu parlamentarni izbori. Iako ostaje neizvesno da li će do toga doći, izvesno je da nas uskoro očekuju lokalni izbori u Kosjeriću i Zaječaru. Ti izbori, kao i prethodni, odvijaju se pod senkom zloupotreba, na šta je ukazala i Miša Bojović iz Transparentnosti Srbija, ističući ozbiljne zloupotrebe javnih resursa u kampanjama i inertnost institucija koje bi trebalo da reaguju na neregularnosti. „U Kosjeriću je bilo više poseta članova vlade tokom ovih mesec dana nego u prethodne četiri godine,“ navela je kao primer.

Bojović je prokomentarisala i najave predsednika Srbije o „najžešćoj borbi protiv korupcije“. Smatra da je takva izjava sporna iz dva razloga: Prvo, borba protiv korupcije trebalo bi da bude redovan posao tužilaštva i drugih nadležnih institucija, a ne iznenađna najava. Drugo, predsednik nije nadležan za najavljivanje ovakvih aktivnosti, što dodatno ukazuje na narušene principe podela vlasti.

Metastaza nasilja, represije i bezakonja

Predrag Petrović, direktor istraživanja Beogradskog centra za bezbednosnu politiku, upozorio je na rastuću upotrebu represivnih metoda: „Danas možemo reći da je na delu metastaza nasilja, represije i bezakonja”. On je ukazao na zloupotrebe pritvora, zastrašivanje, ali i na ulogu neformalnih i privatnih bezbednosnih struktura, uključujući i kriminalne grupe. Posebno je istakao da je „zvučni top krajnja tačka nasilja i represije - nije postojao apsolutno nijedan uslov za primenu sredstava prinude. Cilj je bio zastrašivanje i izazivanje nasilja.”

Petrović je komentarisao izradu novog *Programa za sprečavanje i suzbijanje terorizma i svih oblika radikalizacije i nasilnog ekstremizma za period od 2025. do 2027. godine*, ističući da čitav proces karakteriše netransparentnost. Pored procesnih problema, problem je što mi živimo u paralelnim realnostima, ti nacrti uopšte ne oslikavaju stvarnost. Imamo eksploziju ekstremizma i nasilja - sam predsednik je rekao da u vladajućoj partiji ima grupa ljudi koji su ekstremni i proruski orijentisani, i niko ne reaguje na takve iskaze.

Vlast ignoriše i selektivno primenjuje svoje obaveze

Rade Đurić iz Nezavisnog udruženja novinara Srbije (NUNS) ocenio je da je trenutna situacija najteža do sada kada su u pitanju napadi na novinare: „Od početka godine evidentirano je oko 140 incidenata, a 80 od njih uključuje pretnje fizičkim napadom.” On je takođe upozorio da REM već više od pola godine nije funkcionalan, dok vlasti manipulišu postupcima izbora članova Saveta ovog regulatornog tela.

„Živimo u društvu u kojem se predstavnici vlasti ponašaju do te mere beskrupulozno i negiraju činjenicu da se propisi do te mere krše jer su svesni da odgovornost i posledice ne postoje” - sve za cilj ima održanje grupe koja je na vlasti”, naglasio je Đurić. Takođe je istakao da osnovni pritisak mora da dođe od međunarodnih organizacija, pre svega Evropske komisije. „Još uvek nam nije jasno zašto se ovakvo ignorisanje Reformske agende i dalje toleriše.”

Rade Đurić zaključio je da se ni obaveze iz medijske strategije ne sprovode kako bi trebalo. Ono što je usvojeno se ili ne primenjuje, ili se primenjuje selektivno - što dodatno urušava ionako krhku medijsku scenu u Srbiji.

Preuzmite izveštaj sa [sajta koalicije prEUgovor](#).

Konferencija je organizovana u okviru projekta koji finansira Ministarstvo spoljnih poslova i međunarodne saradnje Republike Italije. Sadržaji objavljeni u okviru projekta predstavljaju stavove njihovih autora i ni na koji način ne predstavljaju stav Ministarstva spoljnih poslova i međunarodne saradnje.

Unapređenje profesionalnog upravljanja u lokalnim javnim preduzećima

5. juna 2025.

U Srbiji je loše stanje po pitanju stručnosti direktora i članova nadzornih odbora javnih preduzeća, dok je transparentnost stanje na granici lošeg i nezadovoljavajućeg, pokazalo je istraživanje "[Unapređenje profesionalnog upravljanja u lokalnim javnim preduzećima](#)", koje je sprovedla Transparentnost Srbijana uzorku od 61 preduzeća iz 25 gradova i opština.

Istraživanje je 5. juna predstavljeno na konferenciji u Beogradu. Prethodno su u Nišu, 3. juna i u Novom Sadu 4. juna, održane konferencije i radionice za novinare.

Na predstavljanju u fokusu su bile četiri oblasti iz istraživanja:

- PETRA 2025 – Indeks transparentnosti javnih preduzeća – evaluacija na osnovu 30 indikatora
- Izbor direktora – konkursi, v.d. stanje
- Stručnost menadžmenta – da li direktori i članovi NO ispunjavaju zakonske uslove
- Inicijative za unapređenje propisa i prakse

Konferenciju je otvorila ambasadorica Nemačke u Beogradu Anke Konrad, o rezultatima i preporukama govorili su Nemanja Nenadić i Zlatko Minić, a diskusiju je moderirala Ljubica Gojgić.

Pogledajte snimak konferencije na [Youtube kanalu TS](#).

[Unapređenje profesionalnog upravljanja u lokalnim javnim preduzećima - izveštaj](#)

[Improving professional management in local public enterprises - Summary](#)

[PETRA 2025 - izveštaj](#)

[PETRA 2025 - report - ENG](#)

[PETRA 2024-2025 tabela](#)

[JP 2025 prezentacija/presentation - srpski/english](#)

Saopštenja

Zaječar i Kosjerić – kampanja i zloupotrebe bez kontrole

2. juna 2025.

Dok najviši zvaničnici Srbije u susretima sa predstavnicima evropskih institucija obećavaju ispunjenje ključnih preporuka ODIHR, u kampanji za izbore u Zaječaru i Kosjeriću vlast radi direktno suprotno tim preporukama, ali i postojećim zakonima.

Glavni razlog je pasivnost ključnih organa koji bi trebalo da obezbede makar primenu onih pravila koja već postoje – javnog tužilaštva, Agencije za sprečavanje korupcije i REM. Dodatno, za ove politički važne lokalne izbore, za razliku od onih iz juna 2024, ODIHR nema posmatračku misiju.

Najočigledniji primeri zloupotrebe resursa države i lokalnih samouprava za promociju izbornih lista iza kojih stoji aktuelna republička i lokalna vlast tiču se izvođenja i promocije javnih radova, kao i kroz funkcionersku kampanju, to jest, navodno redovne aktivnosti javnih funkcionera koje se ciljano sprovode baš u ova dva grada i u ovom periodu.

Članovi Vlade Srbije su od raspisivanja izbora posetili Zaječar više puta nego tokom cele 2024. godine, dok su u Kosjeriću, samo u maju ove godine, ministri boravili više nego tokom četiri godine koje su prošle od prethodnih lokalnih izbora u toj opštini. Suprotno zamerka ODIHR iz juna 2024, i na ovim izborima se lokalne izborne liste promovisu preko imena i lika predsednika Republike.

Na osnovu dostupnih podataka može se zaključiti da za sve predizborne investicije lokalni budžet nije bio dovoljan, pa je, između ostalog, na republičko preduzeće „Putevi Srbije“ prenet zadatak da investira izgradnju oko 45 kilometara seoskih puteva u Kosjeriću.

Viša javna tužilaštva iz Niša i Kraljeva nisu se oglašavala u vezi sa brojnim javno iznetim tvrdnjama o pritiscima na birače i davanju poklona ili novca u vezi sa glasanjem 8. juna, iako bi upravo njihova posebna odeljenja za suzbijanje korupcije bila nadležna za takve slučajeve. Još uvek nije kasno da ova dva tužilaštva odrede svoje predstavnike koji bi dežurali u Zaječaru i Kosjeriću u danima do izbora, da predoče građanima koje sve radnje u vezi sa izborima imaju obeležje krivičnog dela i da ohrabre građane da im takva krivična dela prijave.

Agencija za sprečavanje korupcije, za sada, nije objavila informacije o tome da je po službenoj dužnosti pokrenula postupak protiv neke partije ili javnog funkcionera zbog kršenja pravila iz njene nadležnosti. Postupajući po prijavama koje je podnosila Transparentnost Srbija, Agencija je donela niz spornih odluka, a po nekim prijavama još nije odlučila.

Agencija je zaključila da Centar za društvenu stabilnost, čiji su spotovi sa pozivom na miting SNS u Nišu emitovani kao reklame na brojnim TV stanicama nije u vezi sa SNS, niti da je političkoj stranci na ovaj način učinjena besplatna usluga. Iako je reč o reklamama čija bi vrednost mogla biti i veća od milion evra, Agencija, koja je organ nadležan za kontrolu finansiranja stranaka, svoj zaključak je zasnovala isključivo na izjašnjenju punomoćnika stranke, bez ikakvih provera kod TV stanica koje su emitovale oglas, REM ili CDS.

Agencija je odbacila i prijave protiv predsednika opštine Kosjerić i zamenika gradonačelnika Zaječara. U oba slučaja, prijave su odbačene bez osvrta na ono što je bio njihov predmet. U slučaju iz Kosjerića, povod za prijavu je bio video prilog u kojem predsednik opštine govori o predizbornom asfaltiranju predsedniku svoje stranke. U slučaju iz Zaječara, Agencija je zaključila da zamenik gradonačelnika nije povredio obavezu javnog funkcionera da postupa u skladu sa propisima, i pored toga što su u prijavi citirani propisi iz kojih se vidi da obilazak gradilišta na projektima koji se finansiraju iz republičkog budžeta ne spada u delokrug rada lokalnih funkcionera.

Sve ovo pokazuje da je upravo pitanje korišćenja javnih resursa za izbornu kampanju prvo pitanje koje se mora rešiti pre sledećih izbora, kroz uvođenje strožih ograničenja. Pokazalo se takođe koliko je bila značajna još jedna od neispunjenih preporuka ODIHR – da se uvedu pravila o vođenju plaćene kampanje od strane „trećih lica“, to jest subjekata koji ne učestvuju neposredno na izborima. Međutim, ni jedno novo pravilo neće vredeti mnogo ukoliko ne budemo ujedno imali kontrolne institucije koje će ta pravila zaista i primenjivati.

Inicijative i analize

Loš predlog za nabavke medijskih usluga

10. juna 2025.

Predložene izmene Zakona o javnom informisanju i medijima neće sprečiti zloupotrebe kod nabavke medijskih usluga i oglašavanja javnog sektora. Odredbe o nabavkama medijskih usluga treba da budu preformulisane i jasno napisane, ocenila je Transparentnost Srbija, povodom rasprave o paketu hitnih izmena zakona u Skupštini Srbije.

TS je ukazala da je Vlada bez prethodno održane javne rasprave predložila izmene Zakona o javnom informisanju i medijima, a da Skupština planira da ove izmene usvoji u hitnom postupku, što se pravda ispunjavanjem obaveza u procesu evropskih integracija.

U okviru dopuna Zakona Vlada prvi put predlaže rešenje za oglašavanje javnog sektora i nabavke drugih medijskih usluga. Ova oblast nije uređena u dovoljnoj meri u više propisa gde je to moglo biti učinjeno – Zakon o javnom informisanju, Zakon o javnim nabavkama, Zakon o oglašavanju – na šta je Transparentnost Srbija upozoravala i davala [predloge](#) još od 2014. godine. To za posledicu ima rasipanje i zloupotrebu javnih resursa radi kupovine uticaja u medijima i promocije javnih funkcionera. U poslednje dve godine, nabavke medijskih usluga se takođe u većoj meri koriste kako bi sredstva iz javnih izvora došla do medija koji krše profesionalne standarde, pa stoga ne ispunjavaju uslov da im se dodeli novac iz budžeta za sufinansiranje projekata.

Odredba koju je predložila Vlada samo na izgled rešava ovaj problem time što se traži da se nabavke medijskih usluga vrše „na transparentan, objektivan, proporcionalan i nediskriminatoran način“, stvarajući pri tom nove probleme. Pošto nije uspostavljena veza sa Zakonom o javnim nabavkama, niti predviđeno donošenje podzakonskih akata, nejasno je koji bi se postupak uopšte primenjivao na ove nabavke. Norma bi obavezivala samo organe vlasti u užem smislu reči, a ne i preduzeća u vlasništvu države. Takođe, ona bi se mogla tumačiti tako da se i dalje ne primenjuje na nabavke kod kojih ni do sada nije bio obavezan tender (npr. nabavke ispod milion dinara, kupovina vremena za televizijsko emitovanje).

Transparentnost Srbija je zato dostavila svim poslaničkim grupama, predsednici Skupštine i Odboru za kulturu i informisanje predlog [amandmana](#) koji bi neke od ovih problema rešio. Predlog TS, između ostalog, predviđa preciziranje vrste postupka koji bi se primenio na nabavku medijskih usluga, obavezivanje preduzeća u vlasništvu i pod kontrolom države da primenjuju pravila o nabavkama medijskih usluga, obavezu da se kao kriterijum za nabavku usluga predvide i garancije u pogledu poštovanja profesionalnih i etičkih standarda, obaveza da se prilikom nabavke medijskih usluga predvide i merljivi pokazatelji ostvarivanja cilja oglašavanja, kao i zabranu nabavke medijskih usluga koje predstavljaju prikrivenu političku promociju i promociju javnih funkcionera.

- [TS komentari i predlozi amandmana na predlog izmena Zakona o javnom informisanju i medijima](#)
 - [TS dopis Skupštini jun 2025 propratno pismo](#)

Mediji

Šuma i u njoj ćup

Peščanik, Zlatko Minić, 21. juna 2025.

Nije ovo tekst o Novici Tončevu. Tončev je povod, inspiracija. Da mi je želja da ga cipelarim sad kad je u procepu između Vučića i Dačića, mogao bih da krenem od onog starog, čuvenog Vibovog aforizma o vili u šumi, mercedesu u vili, čoveku u mercedesu, srcu u čoveku i ljubavi za radničku klasu u srcu. Pa da cinično ironišem o sukobu u SPS-u zbog krize levice i ideoloških razmimoilaženja o budućnosti socijaldemokratije u Srbije i suprotstavljanju desnici koja populizmom privlači radnike i siromašne.

Ali ne, on je samo povod. Tačnije njegova izjava koje prenosi Krik u istraživanju o imovini funkcionera da je Agenciji za sprečavanje korupcije prijavio više od 60 miliona dinara (pola miliona evra, ako vam je tako lakše) u gotovini.

Krik, naime, navodi da je Tončev 2017. godine Agenciji prijavio da ima ušteđevinu „u slamarici“ od 40 miliona dinara i još 21 milion ušteđevine koja se nalazi „u šumu, a mapa u džep“.

Za ono što je tema, nije bitno ni da li je ovo tačno, ni otkud ovi podaci. U javnom registru nema podataka o gotovini, a još manje ovakvih „vickastih“ dodataka o tome gde je sakrivena. Ovo prvo je logično, jer bi objavljivanje koliko ko čega ima u kući bio javni konkurs za provalnike. Funkcioneri su se žalili i na ovaj postojeći obim javnih podataka, tvrdeći da bi mogli biti žrtve otmica i iznuda kad se javno objavi koliko su bogati.

Tema je prijavljivanje gotovine, bez „duhovitih“ dodataka i garnirunga. Aktuelni Zakon o sprečavanju korupcije eksplicitno propisuje obavezu funkcionera da u izveštaju o imovini prijavi gotov novac koji poseduje. Prvobitni Zakon o Agenciji za borbu protiv korupcije, iz 2008. godine, ostavljao je mogućnost da se prijave „drugi podaci“ i umesto da se potom precizira i izričito onemogućuje prijavljivanje gotovine, novom odredbom su stvoreni uslovi za legalizaciju korupcijskih prihoda.

Naime, svako na početku mandata, ovi mladi SNS akademici koji postaju poslanici ili novopečeni predsednici opština, direktori javnih preduzeća, može da prijavi da ima bilo koji iznos u gotovini. Agencija nema način da proveri tačnost tog podatka. Niti može da poseti funkcionera i zagleda u slamaricu, niti da sa njim obilazi šumu i šuplja stabla. Ovako, ako jednog dana zbog korupcije nastane nesklad (legalnih) prihoda i prijavljene imovine ili rashoda – objašnjenje je da se to pokrilo onom (zapravo nepostojećom) gotovinom sa početka priče. Elegantno. Ne treba vam priča o svadbi, kao što se branio nekadašnji predsednik opštine Palilula, sve zbog toga što nije na vreme razmišljao o čvrstom, zakonskom obezbeđenju „neregistrovanih“ prihoda.

Složicu se sa čitaocem, frustriranim koliko sam i ja, da ova priča o gotovini deluje sada kao besmisleno cepkanje dlake po dužini jer je bahatost dosegla taj nivo da srednji ešaloni SNS-a ne kriju imovinu vrednu desetina miliona evra stečenu u vreme boravka na funkciji. Kada se to objavi, obično imaju tri odgovora, u zavisnosti od nivoa bahatosti i zaštite koju imaju iz srca hobotnice: „Sve je transparentno“, „Ovo je napad na mene (podrazumeva se i na koga još)“ ili „Pa šta?“.

Besmisleno je ovo cepkanje dlake možda i stoga što smo u međuvremenu dobili i zakon o legalizaciji korupcije, formalnog naziva „Zakon o utvrđivanju porekla imovine i posebnom porezu“ – poreski propis koji omogućava da se bez krivične odgovornosti zadrži četvrtina imovine stečena na nezakonit način, bilo da su to prihodi u crno-sivoj zoni (poslovi plaćeni „na ruke“) ili korupcija. Nedavno smo [saznali](#) da je za pet godina primene ovog zakona „oporezovano“ troje i da su platili ukupno 230 miliona dinara.

Za kraj ipak da se vratimo na gotovinu jer ni ovo neće večno trajati i biće posebno da se iznova grade ili ozbiljno popravljaju i propisi i prakse i institucije. Kada neko prihvata da bude funkcioner, prihvata i da veruje u državu i državne mehanizme. Stoga bi bilo logično da gotovinu, ako je poseduje, stavi na račun, i na taj način prijavi Agenciji. Jer to je podatak koji je proverljiv. Bez lutanja po šumi ili prekopavanja bašte i tumbanja slamarice.